16.10.2023

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
maatalousjaosto

Neuvotteleva virkamies Tauno Junttila
Maa- ja metsätalousministeriö

Asia: HE 41/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024

Teema: Momentti 30.10.54. Hevostalouden edistäminen

Vuoden 2024 talousarvioesityksessä momentille esitetään myönnettäväksi 39,192 milj. euroa.

Veikkaus Oy:n tuotolla rahoitetuille toiminnoille, kuten hevoskasvatus ja –urheilu, otetaan käyttöön uusi rahoitusmalli, jossa toimintoja rahoitetaan vuoden 2024 alusta lukien menokehyksen sisältä yleiskatteellisista budjettivaroista. Arpajaislaissa säädetyistä Veikkaus Oy:n tuoton yksilöidyistä käyttötarkoituksista ja rahoituksen jakautumisesta eri käyttökohteisiin luovutaan uuden rahoitusmallin johdosta. Veikkaus Oy:n tuotto otetaan jatkossa yleiskatteellisena valtion talousarvioon käytettäväksi talousarvion mukaisiin menoihin. Säännökset Veikkaus Oy:n tuoton käyttötarkoituksesta, tuoton ottamisesta talousarvioon ja tilittämisestä on muutettu uutta rahoitusmallia vastaaviksi.

Uudessa hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetussa laissa (331/2023) säädetään tarkoitukseen myönnettävän avustuksen rahoituksesta, avustuksensaajatahoista sekä siitä, mihin tarkoituksiin avustusta voidaan myöntää. Lisäksi lakiin sisältyy säännökset sekä valtionavustuslain että valtiontukisääntöjen soveltamisesta myönnettäviin avustuksiin. Edellä mainitun lain ohella valtionavustusten käyttöä ja menettelyä ohjaa valtionavustuslaki (688/2019) sekä valtioneuvoston asetus (x/2023) hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista.

Hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista annetun lain mukaan valtion talousarviossa tämän lain mukaisiin tarkoituksiin osoitetusta määrärahasta osoitetaan vähintään 95 prosenttia raviurheilu- ja hevoskasvatustoimintaan. Lain mukaan maa- ja metsätalousministeriö toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

Hevostalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi tärkeimpiä tukitoimia ovat olleet raviratojen ja alan kehitystoiminnan tukeminen sekä valtakunnallisen kilpailutarjonnan että riittävän palkintotason turvaamiseksi ja hevoskasvattajille ja -omistajille suunnattava kasvatustuki.

Suomessa on yhteensä 43 raviratta. Niistä keskusravirata Vermolla ja 18 maakuntaradalla harjoitetaan ravikilpailutoimintaa ympärivuotisesti tai lähes ympärivuotisesti. Muut ovat luonteeltaan ns. kesäratoja, joilla on tyypillisesti vain muutama kilpailupäivä kesän aikana. Ravikilpailuissa maksettavat palkinnot ovat hevostalouden merkittävin rahoituslähde. Riittävä palkintotaso kannustaa hevosenomistajia pitkäjänteiseen kasvatus-, valmennus- ja kilpailutoimintaan ja luo omalta osaltaan edellytyksiä tarvittaviin investointeihin ja kannattavaan elinkeinotoimintaan. Keskus- ja maakuntaraviradoille myönnettiin vuonna 2023 yhteensä 20,9 milj. euroa käytettäväksi ravikilpailuissa maksettaviin palkintoihin.

Keskus- ja maakuntaraviradoille myönnettävällä toimintatuella taas korvataan osa kilpailutoiminnan järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Vuonna 2023 toimintatukea myönnettiin yhteensä 10,4 milj. euroa. Ilman tukea radat eivät kykenisi suoriutumaan kiinteistöjen ylläpidon ja kilpailutoiminnan järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Tuki luo edellytyksiä järjestää ravikilpailutoimintaa riittävän laadukkaana, millä osaltaan pyritään turvaamaan hevostalouden toimintaedellytyksiä.

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi avustusta on myönnetty vuosittain mm. hevosenomistajille suunnattavaan hevoskasvatuksen tukemiseen, hevosjalostusliitoille hevosalan neuvontaan, kesäratojen palkinto- ja toimintatukeen sekä hevosalan keskusjärjestöjen (Suomen Hippos ja Suomen Ratsastajainliitto) kehittämistoimintaan.

Avustukset hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnetään pääosin valtiontukena, jonka Euroopan komissio on hyväksynyt päätöksillään (SA.46556, SA.63553 ja SA.107613). Vuoden 2024 alusta voimaan tulevien säädösmuutosten johdosta tehdyn valtiontuki-ilmoituksen pohjalta Euroopan komissio on 28.7.2023 päättänyt keskus- ja maakuntaraviradoille tarkoitetun tukiohjelman jatkamisesta vuoden 2028 loppuun saakka. Komission päätösten mukaisesti tukea ei myönnetä muun muassa vaikeuksissa olevalle yritykselle. Tukea ei myöskään myönnetä eikä myönnettyä tukea makseta, jos tuen hakija ei ole noudattanut aiempaa Euroopan komission tätä tai muuta, EU-rahastoista maksettua tukea koskevaa tuen takaisinperintäpäätöstä.